

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ז בשבט תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - נ"ד

1. לעיל העמידו שיטת ר' מאיר: שקונסים שוגג אטו מזיד בדינים דרבנן, מנין הקשו על כך?

- א. ברייתא - [ע"פ ביאור רבא] אכל תרומה טמאה - משלם חולין ואפילו טמאים, כיון שעדיין עדיפים הם מתרומה טמאה. אכל תרומה טהורה - צריך לשלם חולין טהורים ודינם כתרומה טהורה. אם שילם חולין טמאין: לר' מאיר - בשוגג: תשלומיו תשלומין, ודינם כתרומה טמאה. במזיד, שידע שמשלם טמאים - אין תשלומיו תשלומין. לחכמים - שוגג ומזיד: תשלומיו תשלומים וצריך לחזור ולשלם קנס חולין טהורים. וביארו שורש המחלוקת - האם קנסו שוגג אטו מזיד. ותירצו - אדם זה הוא כשר כיון שבא לשלם, לא נקנסו. אבל מטמא ומדמע אינו מתעסק בטובה.
- ב. ברייתא - דם שנשטמא וזרקו, בשוגג - הציץ מרצה ומותר הבשר באכילה, במזיד - קנסוהו רבנן שלא ירצה. ותירצו: לא נקנסו הבא להתכפר.
- ג. ברייתא - המעשר בשבת, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל. ותירצו כדלעיל שכיון שבא לתקן לא נקנסו.
- ד. ברייתא - המטביל כלים בשבת, בשוגג - ישתמש בהן, במזיד - לא ישתמש בהן. ותירצו כדלעיל.

2. אגוזי פרך שלמים של ערלה שנתערבו באחרים, אין בטליון אפילו באלף מפני חשיבותן. כיצד הדין אם נתפצעו האגוזים?

- א. נתפצעו ואח"כ נפלו להיתר - בטלים ב2000.
- ב. נפלו ואח"כ נתפצעו - לר"מ ור' יהודה - אינם בטלים. לר' יוסי ור' שמעון, בשוגג - בטלים, במזיד - אינם בטלים. והקשו - שיטת ר' יהודה שלא קונסים שוגג אטו מזיד בדרבנן, וכאן לשיטתו בדרבנן [שמדאורייתא אחד בטל בשתיים] קונסים. ותירצו - שדווקא כאן חשש ר' יהודה שמא יערים ויאמר שנעשה בשוגג.

3. משנה בערלה - נטיעה של ערלה ושל כלאי הכרם שנתערבו בנטיעות אחרות - מה דינה?

לא ילקט, כיון שהוא מבטל בזה איסור לכתחילה, ומחובר אינו בטל. אם עבר וליקט: בשוגג מתבטל ב2000. מזיד, לת"ק, לא מתבטל. לר' יוסי מתבטל. ואין להקשות שלעיל פסק שבשוגג בטל, כיון שכאן יש חזקה אין אדם אוסר את כרמו בנטיעה אחת של ערלה, ובלא שכיח לא גזרו.

4. משנה - הכהנים שפגלו במקדש, מה דינם?

מזידין - חייבין.

5. ברייתא - היה עושה עמו בזבחים, וא"ל זבחים שעשיתי עמך נתפגלו - נאמן. אבל זבחים שעשיתי עמך ביום פלוני נתפגלו - אינו נאמן. מה החילוק?

- א. אביי - כל שבידו לעשות בשעה שמודיעו, נאמן, וכגון שהכהן אומר לבעלים שפיגל בשחיטה ועדין יכול לפגל בזריקה.
- ב. רבא - אף אם אין בידו נאמן, אך בסיפא מדובר שמצאו ולא אמר לו כלום, ורק אח"כ אמר לו. [בברייתא זו מוזכר גם דוגמא של טהרות].

6. מעשה באדם שאמר לחבירו: טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו, מה פסק רב אמר?

שורת הדין אינו נאמן. אך רבי אסי טען לו שר' יוחנן אמר בשם ר' יוסי 'מה אעשה שהתורה האמינתו'. היכן האמינתו - רצו לבאר מכך שכהן גדול ביוה"כ נאמן לומר שפיגל, והרי 'כל אדם לא יהיה באהל מועד'. והקשו - יתכן שראו שפיגל דרך הפשפש הקטן. קשיא.

7. מעשה באדם שהגיע לרב אמי ואמר לו 'ספר תורה שכתבתי לפלוני, אזכרות שלו לא כתבתם לשמך' וכעת הוא ביד הלוקח. מה פסק לו?

נאמן אתה להפסיד שכרך, ואין אתה נאמן להפסיד ספר תורה.

שאל רב ירמיה, מדוע מפסיד את שכר כל הס"ת ולא רק את שכר האזכרות. ענה לו: כל ס"ת שאין אזכרות שלו כתובות לשמן - אינו שוה כלום. ומה ששינוי - הרי שהיה צריך לכתוב את השם, ונתכוון לכתוב יהודה וטעה ולא הטיל בו דלת - לר' יהודה מעביר עליו קולמוס ומקדשו, לחכמים: אין השם מן המוכרח. כאן לא יועיל שיעביר קולמוס ויקדשו כיון שאף ר' יהודה התיר רק באזכרה אחת אבל בכל הספר לא, כיון שיראה כמנומר. מעשה נוסף - אדם שהגיע לרב אבהו ואמר לו, ס"ת שכתבתי לפלוני, גולילין שלו לא עיבדתים לשמן, והספר כעת ביד הלוקח, ענה לו - מתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך, אתה נאמן להפסיד ס"ת, הטעם שהפסק שונה מהמעשה הקודם - כיון ששם אפשר לומר שמשקר ומתכוון להקניט וסבור שיפסיד רק שכר אזכרות, [כר' ירמיה] אבל כאן יודע שיפסיד כל שכרו.